
a tücsök meg a hangya

— Tanköltemény —

SZILÁGYI DOMOKOS

A tücsök egész nyáron át
fölolvasó körútra járt.
Hallgatta a harcos énekét
s tapsolt neki a hangyanép,
hisz elmondotta akkurát,
hogy fejlődünk, de akkorát! —,
s hogy dalos ő, és ifjak-vének
lelkében van visszhangja
 ének-
 ének,
s e visszhangnak őbenne van visszhangja,
így él testvérként a tücsök s a hangya.

Aztán a nyár tovasuhant
(tán dokumentálódni ment),
és hótól fehérlett a hant,
s nem visszhangzott daltól a csend,
s tücskünk csücsült a blokk-lyuk padlatán,
s várta a jótevőt,
ki enni adna tán,
és künn három műszakban havazott,
 s epedte ő
 a tavaszot.

Epedett hát, és ezalatt
öszvegondolt tücsköt-bogarat,
és megvallotta tücsökül,
nem kenyere a gyomorúr,
s hogy itt valamit tenni kell,
mivelhogy enni kell,
s mivelhogy néki ennie közérdek —
— megvan! — fejet föl, mellet ki, hasat be
és nem hajtani térdet!

S egy befagyott ér mentibe,
a főhangyához ment, ime.

Ám alighogy beért a lába
a főhangyai előszobába,
elébe állt a főhangyai titkok őre,
és kérdé tőle:
— Kicsoda ön?
— Tücsök vagyok, a hangyák dalos tücske.
Hírem-nevem
és társadalmi szerepem
nem éri tüske!
S a titkár kérdé: — Mit akar?
S mivelhogy intézményünk
nem afféle só- vagy hangyasav-hivatal,
hozzon be előbb minden személyi aktát! —
És ezzel tücskünköt kirakták.

És ellohol az istenadta,
s hogy megszerződött minden akta,
hol meg volt írva: himleje
volt-é? S nő-é vagy hím neje?
S a szomszéd szúnyogra nem orrol?
S mi a véleménye
a Nagy Francia Revolúcióról?
És kijelenti-e kemény
szóval, hogy ő nem tücsökevény?
S a dalolásra mi vitte rá?
Etceterá, etceterá —
Mondom, hogy mindez szépen
ott szunnyadott belső zsebében,
a befagyott ér mentibe
a főhangyához visszament, ime.

S a főhangya fogadta végre,
s ő előadta, hogy mivégre,
miért, mivel, hogyan, gyanánt,
s kérvényezett napi ötszáz gramm hangya-banánt.

— Mert az én munkám alkotó,
nem ilyen-olyan munka!
Bennem érik dallá a szó,
hogy ismerjünk magunkra!
Mondá s elhallgatott.

És a főhangya vette át a szót:
— Kétségtelen, az ön éneke kell!
Ön azért dalos, mert ön énekel,
s ön azért énekel, mert ön dalos,
ön egy lelki műbútorasztalos,
s működik a felül-
épitményen belül,
egyszóval: tükröz,
hozzáadja a valóságot a betűkhöz.
Mint látja, én önt meg próbálom
érteni — nos, kérvényét approbálom.

S a befagyott ér mentibe
a tücsök hazament, ime,
és ült szobája padlatán,
és gyűjtött dalra dal után,
és elmondotta, hogy a hangya-
életeknek ő a visszhangja,
és visszhang-dalai a lelkek
kuckóiban visszhangra lelnek,
visszhangoktól visszhangos a világ,
s az ő szavától hevül át
minden, ami hevülni képes,
mert ő szerfölött tehetséges.